

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 89 (2953) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 április 22

Thaiföldtől a Bengáli öbölíig mozgásban van az egész burmai japán arcvonal

Riadókészültségbe helyezték az Egyesült Államok mindkét oceáni partvidékét Uj alapokon próbál Anglia megegyezésre jutni a hindukkal

A svéd sajtó amerikai jelentése szerint az Egyesült Államok atlanti és csendesóceáni egész partvidékét legítimad ellen teljes riadókészültségbe helyezték

Stockholmból jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Stockholms Tidningen londoni tudósítója szerint Marshall és Hopkins amerikai megbízottaknak az angol kormánnyal folytatott megbeszélésén bizonyára az egyik legfontosabb kérdés az új európai harctér megteremtésére irányuló együttes angol-amerikai eljárás volt. Ez a terv mindenestre óriási nehézségekbe ütközik az angolszászok hatalmas hajóvesztése miatt, amely egyelőre minden betörési kísérletet lehetetlenné tesz. Aggasztó a tengelyhatalmak tengeralattjáróinak az atlanti part mentén folytatott tevékenysége, amely megbénítja az amerikai tengeri kereskedelmet és olyan veszteséget okoz, melyet az új hajóépítés távolról sem bír pótolni. Dundley Pound angol tengernagy, akit a legkiválóbb angol tengeri szakértők egyikének mondanak, valószínűen azért utazott Washingtonba, hogy orvoslást keressen a tengelyhatalmak tengeralattjáró háborúja ellen. Londonban és Washingtonban most az a jelszó: „hajót és még több hajót!” Angol és amerikai szakértők kiszámították, hogy a betörés végrehajtásához minden gyalogos katonára egy, a páncélos alakulatok minden katonájára 20 tonna hajóteret kell számítani. A kezdeti hajóter felét veszteségként kell számításba venni az ellenséges ellenállás következtében. — Ilyen körülmények között tisztán mutatkoznak a nehézségek, amelyeket a második harctér lehetőségeit tanulmányozóknak le kell küzdenie.

Ellentétes vélemények az amerikai sajtóban a „döntő” támadás időpontjáról

Rómából jelentik (MTI) A Popolo di Roma hosszabb cikkben foglalkozik az amerikai sajtó magatartásával és rámutat arra, hogy milyen ellentétes vélemények mutatkoznak meg az Egyesült Államok sajtójában a demokráciák háborus terveit és reményeit illetően. A Jacksonville Times Union például azt írja, hogy ma még senki sem tudja megmondani, mikor mérjük a döntő csapat a tengelyhatalmakra, de valószínű, hogy a döntő offenzíva már a legköze-

lebbi hónapokban megindul. Ezzel ellentétben a Saint-Louis Democrat azt írja, hogy a szövetséges csapatok a tengelyhatalmakra a döntő csapat csak 1943-ban mérhetik. A Cleveland Plain Dealer azt írja, hogy a döntést a tengelyhatalmakkal szemben csak 1945-ben

Támadást vár London Franciaország felől az angol partok ellen

Bázelből jelentik (Bud. Tud.): A londoni Times tudósítója Laval rádióbeszédéről jellemzőnek mondja, hogy teljesen hallgatott Amerikáról. A beszédből világosan kitűnik fenyegetése a francia gyarmatbirodalom ama része ellen, amelyeket a de gaulleisták tartanak megszállva. A szövetségeseknek most az a legfőbb feladatuk, hogy figyelmüket fo-

tudják kierőszakolni a szövetségesek. A Chicago Times szerint Marshall és Hopkins Londonban kifejezésre juttatták az Egyesült Államok felfogását, hogy a tengelyhatalmakat most kell elpusztítani és a nagy támadással nem szabad várni sem pedig a jövő tavaszig.

kozott mértékben ne csak a terület felé, hanem ugyanolyan mértékben Észak- és Nyugat-Afrika, Madagaszkár és a Francia-Szomáli föld felé is irányítsák.

— Tudjuk — mondja a tudósító, — hogy Laval e területeket szeretné a tengelyhatalmak rendelkezésére bocsátani. Igen éles szemmel kell figyelni a neg-

szállott Franciaország eseményeit, ahol különleges alakulatok állanak Rundstaedt vezértábornagy rendelkezésére és igen valószínű, hogy hadműveleteket terveznek az angol part ellen.

Hágai jelentés szerint Rundstaedt vezértábornagy a hét elején Hollandiában tartózkodott, ahol a hollandiai német vezetőket látogatta meg és meg szemléltette a partvédelem néhány korszerű berendezését.

Lisszaboni jelentés szerint az Egyesült Államok kormánya újabb tiltakozó jegyzéket intézett a vichy-i kormányhoz. A bostoni rádió jelentése szerint az Egyesült Államok kormánya az ellen tiltakozik, hogy az indokinaiai francia hatóságok állítólag francia tengerészeket bocsátott a japánok rendelkezésére, amiben Washington ellenséges cselekedetet lát a szövetségesekkel szemben.

„Franciaország későn, de visszavonhatatlanul döntött”

Vichyből jelentik (MTI): Az új kormánynak Laval nyilatkozatában összefoglalt politikai irányelveit mindkét övezet sajtója részletesen fejtegeti. A Temps a kormány külpolitikai elgondolásának szentelt vezércikkében hangsúlyozza, hogy Laval visszatérése feltétlenül világos jelentőségű az ország külpolitikai állása szempontjából. Laval nyilatkozatának legfőbb megállapítása, hogy a francia-német közeledés Európa békéjének alapfeltétele. Laval egyetértést és megbékülést akar, de terveinek részleteit nem árulja el, mert hiszen a diplomáciai ügyeket nem lehet közhírré tenni. Elgondolásának középpontja mindenestre az, hogy Németországnak a bolsevizmus ellen vívott óriási küzdelme adja meg a jelen háborúnak tulajdonképpeni értelmét. Laval külpolitikájának főérve a bolsevista veszedelemből folyik és ez elgondolásának lényege.

Az Oeuvre megállapítja, hogy a francia külpolitika teljesen új alapokra helyezkedett, ami fordulatot jelent és döntő következményekkel járhat.

Franciaország késve, de visszavonhatatlanul választott. Az európai országok megértik és örömmel üdvözlöik a választást. Belgium bátoritást és támogatást merit a fran-

cia példából. A francia fordulat hamarosan hatással lehet a görögök habozására is.

Az angolszász bolsevista szövetségesek nem titkolják Franciaország talpraállása felett érzett dühüket és csalódásukat, de bosszujuk kizárólag a rádió arcvonalán nyilvánul meg, mert más nyugati arcvonalat nem tudnak megteremteni.

Stockholmból jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az angol kormány Cripps küldetésének kudarca után újabb alapon próbál megegyezni a hindukkal. A Manchester Guardian újdélhii tudósítójának jelentése szerint angol részről arra gondolnak, hogy az alkirály elnöklete alatt eddig összeült végrehajts tanács helyett új tanácsot alakítanak, hat hinduból, 5 muzulmánból és a többi pártok 3 tagjából. Tekintettel azonban az indiai politikai légkörre, algha remélhető megegyezés ezen az alapon.

Rómából jelentik (MTI) A Messagero bangkoki jelentése szerint Thaiföldtől a Bengáli-öbölíig az egész japán arcvonal mozgásban van. A kezdeményezés továbbra is a japánok kezében van és övük a számbeli fölény is szárazföldön és levegőben egyaránt. Különösen heves harcok folynak a Jenang-

Juang körüli olajvidéken, ahol az angolok kétségbeesett ellenállással igyekeznek feltartóztatni az előnyomuló japánokat. A vidék elfoglalásának nemcsak gazdasági, hanem nagy hadászati jelentősége volna, mert ezzel a japánok végképp kiszélesítik a kínai, az angol csapatok között keletkezett éket.

Anglia eljárásának megbélyegzése a török parlamentben

Ankarából jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A török képviselőházban az egyik képviselő kifogásolta, hogy a Török Távirati Iroda egyik jeruzsálemi távirata szerint egy ottani tüntető gyűlésen Törökországot tették felelőssé a Fekete-tengeren elsüllyedt hű 700 zsidó utasának haláláért. A török miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy éppen ellenkezően: a török kormány eljárása Törökország felfogásának helyességét igazolta. A török kormányt nem terheli semmiféle felelősség. A felelősség egyedül azt a kormányt terheli, amely nem engedte meg a 700 zsidó partraszállását Palesztinában. A miniszterelnök kijelentése nagy feltűnést keltett, mert ez az első eset, amikor a török parlamentben megbélyegezték Anglia eljárását.

Már holnap benyújtásra kerül a zsidóbirtokok kisajátításáról szóló javaslat (?)

Az Esti Újság írja: Mint ismeretes, Kállay Miklós miniszterelnök, a MÉP országos tanácsának hétfői értekezletén többek között bejelentette, hogy a kormány a legelsőként terjeszti az országgyűlés elé a zsidóbirtokok igénybevételéről, továbbá a képviselők öszeférhetetlenségének szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. — Amennyiben a javaslatok benyújtása megtörténik a csütörtöki ülésen, a jövő héten ezeknek tárgyalásával kezd meg a Ház érdemi munkáját. Miután mindkét javaslat széles köröket érint, hosszabb vitára lehet számítani.

Berlinből jelentik: (MTI) Kállay

Miklós miniszterelnök beszédét berlini politikai körökben nagy elégtétellel fogadták. A Wilhelmstrasse sajtóértekezletén ismertették a magyar miniszterelnök beszédét és elismeréssel állapították meg, hogy Kállay miniszterelnök ismét kifejezésre juttatta a magyar kormány határozott szándékát a szövetségesekkel való megalkuvás nélküli teljes együttműködésre. A beszéd külpolitikai vonatkozásaival kapcsolatban meglepéssel mutattak rá arra a kijelentésre, amely szerint Magyarország békésen akar élni valamennyi szomszédjával.

Gazdag tárgysorozata van a városi törvényhatósági bizottság csütörtöki közgyűlésének

Kedvező a helyzet az adófizetés terén

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad törvényhatósági bizottsága csütörtökön délután 5 órakor ül össze rendes havi közgyűlésre. A közgyűlésen gazdag tárgysorozatot készítettek elő, amelynek kiemelkedő pontjai a polgármester időszaki jelentése az 1942. év első negyedéről, dr. Gyapay László h. polgármester előterjesztése az adófelszámolási bizottság megalapítása és az 1942. évi utépitési program módosítása tárgyában, dr. Dalló Gyula tanácsnok bejelentése a várlaktanya városi tulajdonba való átvételének elhalasztásáról, Klemens Rezső tanácsnok javaslata városi tehenészet felállítására, a Bunyitay-liget és környéke rendezéséhez szükséges terv megállapítása, a városi tüzoltó laktanyának és környékének rendezési terve, a Schubert-utca rendezésének terve, a Kazinczy-utcai városi bérház munkálatainak vállalathoz adása — mind a négy pont Altnöder Endre műszaki tanácsos előadásában, továbbá a Rimanóczy-ingatlan ügye, amelyet már részletesen ismertettünk.

Polgármesteri jelentés az év első negyedéről

A polgármesteri jelentés mindenképpől beszámol a Bisztra vízierőművek ügyében folytatott tárgyalásokat, majd miniszteri bizottságok helyi tárgyalásait a város költségvetésének ügyében. Foglalkozik még a jelentés az üzemi színház, a népfürdő és a kórház-utcai napközi otthon építésével.

Foglalkozik azután a polgármesteri jelentés az első negyedév adózási helyzetével. A házaadóstály 1942. évre első fokozatban 10 millió 686.640 pengővel több, mint a tavalyi. Kereseti adó címén 94.526 pengő folyt be. Erdélyi adó címén 50.677 pengő folyt be. A fogyasztási adóhivatal adatai is kedvezőek, bár érezhető a piaci forgalom lanygulása.

A városi nyilvános könyvtár az év első negyedében 1284 egyén látogatta. Elkészült a könyvtár magyar könyvtárak jegyzéke.

Az Erzsébet-ligeti sportpályáról, az ösztöndíjak kiosztásáról és a zenekola helyzetéről szóló jelentések után a népjóléti ügyekkel foglalkozik a jelentés. A népkonyha az év első negyedében 76.172 ebédet osztott ki. A napközi otthonokban összesen 78.115 ebédet kaptak szegény iskolás gyermekek. A Csesztivó agókházában jelenleg 65 szegény van. Beszámol a jelentés a Közjóléti Szövetkezet munkásságáról. A beszámolóból világosan kitűnik az az áldásos munka, amit a Szövet-

kezet szociális terén végez.

A közlekedési ügyosztály munkásságáról szóló jelentés részletesen ismerteti a város közszükségleti cikkeivel való ellátás nehéz feladatát. A közegészségügyi jelentés megállapítja, hogy a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatok növelték a tisztiorvosi hivatal forgalmát. A közönség belátja és megérti az intézkedés szükségességét. A polgármester ezután beterjesztette 1941. év második feléről készített jelentését.

Adófelszámolási bizottság megalakítása és a hegyközpályai-út építése

A tárgysorozaton szerepel azután az adófelszámolási bizottság megalakításáról szóló javaslat, amely szerint két bizottságot kell alakítani. A bizottság 9 rendes és 8 póttagból áll. A bizottság tagjait titkos szavazással a közgyűlésen választják meg.

Az 1942. évre megállapított utépitési program módosítását fogja kérni a közgyűlés, amelynek értelmében a száldobányi, mélyáraki és alsó-dorongosi út kiépítését 1943-ra halasztják és az erre előirányzott összeget a hegyközpályai út sürgős kiépítésére fordítják.

Erre a közlekedési ügy osztály miniszter jóváhagyását kell kérni.

A várlaktanya városi tulajdonba való vételét a háború tartamára elhalasztják, mert a katonaságnak arra szüksége van.

Igen érdekes Klemens Rezső tanácsnok javaslata a városi tehenészet felállítására. A javaslat részletesen kimutatja 100 vagy 200-as létszámú tehenészet költségvetését.

A Rimanóczy-ingatlan ügyét már részletesen ismertettük.

Törvényszék elé került a fugyivásárhelyi vasuti baleset ügye

Négy vádlottat büntetett meg a bíróság

Nagyvárad. Saját tud. Annakidején megírták a lapok a vasúti balesetet, amely 1941. április 16-án éjjel Fugyivásárhelyen történt. Kolozsvárról Nagyvárad felé haladt az 529. számú vonat Szatmári János mozdonyvezető és Nagy Lőrinc vonatvezető vezetésével és éjjel után 44 perccel érkezett Fugyivásárhelyre. A vonat a 4-ik vakvágányra futott be, s másfél óráig vesztgett az állomáson, mert Nagyvárad nem fogadta s csak ezután intézkedett Timon Miklós forgalmi tisztvi-

selő a vonat indítása iránt. Hélytelen váltóállítás miatt azonban, ami úgy a forgalmi hivatalnok, mint a váltóőr figyelmetlensége folytán következett be, a vonat vakvágányon indult el. A mozdony nekiment a vágányzárnak, azt kiszakította, majd a váltóórháznak ment, annak elejét benyomta, az ösz-szes biztosítási berendezéseket megromogtatta és az épület másik oldalán jött ki.

Emberélet nem esett a gondatlanság áldozatául, de a vasúti berendezések

jelentős kárt szenvedtek. A baleset szereplőit a forgalmi hivatalnok, Kodó Illés váltókezelő, a mozdonyvezető és a vonatvezető ma állottak vádlottként a nagyváradi törvényszék büntetőtanácsa előtt. A bíróság megállapította, hogy mindnyájukat mulasztás terheli, mert a forgalmi hivatalnok helytelen utasítást adott, amit a váltókezelőnek s a mozdony, illetve vonatvezetőnek észre kellett volna vennie, de mulasztás volt az is, hogy a jelzőlámpák nem égtek.

A vádlottak azzal védekeztek, hogy légvédeimj elsététítés volt akkor, s ez okozta a zavart.

A törvényszék Timon Miklós forgalmi tisztviselőt 100 pengő pénzbüntetésre, Kodó Illés váltókezelőt egy hónapi fogházra, Szatmári János mozdonyvezetőt és Nagy Lőrinc vonatvezetőt pedig 50—50 pengő pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette. Az ügyész és a vádlottak megnyugodtak az ítéletben.

Fej-

és derékfájás, idegesség, émelygés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOL**

Rövidesen elkészül a Teleky-utca burkolása

Nagyvárad. Saját tud. A polgármester erőlyes intézkedéseket fogantatosított, hogy a Teleky-utca félbemaradt burkolási munkálatait a lehető legrövidebb idő alatt befejezzék. Magához kérte a vállalkozót és a városi mérnöki hivatal illetékes vezetőjét, akikkel megbeszélést folytatott s ennek eredményeképpen a Teleky-utcanak az a szakasza, amelyre a vállalkozást kiadták, még a hét végéig elkészül.

Intézkedett a polgármester az Aradi-út és a gróf Tisza István ut burkolási munkálatairól is. Megállapodtak abban, hogy a meglévő kövekből és a bányákkal leszállítandó kövekből június 1-ig befejezik a már megállapított szakaszt, a többi pedig július 1-ig elkészítik.

Ebben az ügyben a polgármester megbeszélést folytatott Pintér István és Megyeri Béla és Szabó Béla mérnökökkel, Altnöder Endre műszaki tanácsossal és Pókó János főmérnökkel, akikkel meg tárgyalták, hogy az Aradi-utat kiskoc-ka és kiskoc burkolattal látják el.

A legnagyobb magyar háborús film, a szovjet elleni hadjáratról!

A KELETI CSATA

az APOLLOBAN

Belvárosi

Szerdán utoljára: **Moszkva—Sanghai.**

Csütörtöktől: **A szerelem nem szegény**

Bübbajos, hangulatos, zenés vigjáték

Sok hühó Emmyért

Szeletky Zita, Jávör Pál, Csontos

Csütörtöktől a CASINOBAN.

Szerdán utoljára: **Toprini nász.**

Közeli német támadástól tart a Szovjet a keleti arcvonal déli szakaszán

A középső szakaszon megsemmisítettek a németek egy bekerített ellenséges csoportot. Eszakon több helységet elfoglaltak

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról közlik a NTI-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: A keleti harctér középső szakaszán megsemmisítettük az ellenség egy kisebb bekerített csoportját. Az északi arcvonalszakaszon több helységet elfoglaltunk. Több ellenséges harci állást megsemmisítettünk és sok fegyvert zsákmányoltunk. Zuhanóbombázó repülőgépek szétbombázták az ellenség utánpótlási vonalait. Észak-Afrikában Ain el Gazala vidékén tüzérségi tűzzel megállítottuk az angol felderítő erők előretörését. Harci gépeink folytatták pusztító támadásaikat Málta ellen. A Málta körüli vizeken és Észak-Afrikában német vadászok lelőttek hat angol gépet. A földön öt gépet megsemmisítettek meg. Könnyű német harci gépek a hétfői nap folyamán tá-

madták az Anglia déli partjánál lévő vasuti berendezéseket. Dél-Németországban lelőttek egy magányosan szálló angol gépet.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 689. közleménye: Ain el Gazala vidékén tüzérségünk tüze erőteljesen visszavert egy harcikosikkal támogatott ellenséges felderítő csapatot. Olasz és német légi kötelékek tovább támadták Málta repülő és tengerészeti támaszpontjainak katonai célpontjait. Nagy számú repülőgépet elpusztítottak. Egy tengerallatjárót komoly találat ért. A Földközi-tenger keleti medencéjében torpedóvetőgépeink megtorpedóztak egy közepes tonnantartalmú gőzöst, amely egy erősen oltalmazott hajókaravánban haladt. (MTI.)

ben hatalmas földcsávot borít sár és víz.

Rövidesen kipihent hadosztályok kezdik meg a harcot. A német tevékenység súlypontja a keleti arcvonalon az utóbbi hetekben nem annyira

a földi csapatoknak, hanem inkább a légierőn nyugszik. Itt már is kirajzolódik az új offenzíva előkészítésének szakasza, az a bevezető szakasz, amely a ellenséges csapatok felvonulási útjait pusztítja el. Itt valamennyi arcvonalon szárazon, levegőben és vizen olyan helyzet áll elő a háromhatalmi szerződés államai és a velük szövetkezett államok számára, amely nagy jövő esiráját hordja magában. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) Az *Aftonbladet* londoni tudósítója jelenti, hogy az angoloknak az Augsburg ellen intézett támadás félmillió fontba és 50 repülő életébe került. (MTI.)

Távolkeleten fenyegeti a Szovjetet a legnagyobb veszély

Rómából jelentik: (MTI.) Egyik amerikai lap figyelmezteti a Szovjetuniót, hogy a legnagyobb veszély távolkeleten fenyegeti. Ezért a Szovjet leghelyesebben tenné, ha Kelet-Szibériában támaszpontokat engedne át az Egyesült Államoknak.

Tokióból jelentik: (MTI.) A Tokió elleni légitámadásban résztvevő egyik közepes amerikai bombázó Kína felé próbált menekülni. A repülőgépet japán területen leszállásra kényszerítették. Legénységét foglyul ejtették. — (MTI.)

Buenosairesből jelentik: (OFI.) A külügyminisztérium jelentése szerint a 15.000 tonnás Viktoria argentinai hajó a Karibi-tengeren szerencsétlenség áldozata lett. A hajó aknára futott, vagy torpedózás következtében megsérült. Arról még nem érkezett hír, hogy a hajó elszüld-e. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTI.) A Pro-meért folyó harcokban az angol Glochster ezred csaknem teljesen felmorzsolódott. Az egész ezredből csak egy század tiszt és katona maradt meg — jelenti az angol hírszolgálat.

Kujbisevben a helyzet tarthatatlan

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Moszkvai hírek arra mutatnak, hogy a Szovjet a keleti front déli szakaszán hamarosan bekövetkező támadástól tart.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német katonai helyről a következőkről értesülünk: Egyáltalán nem felel meg a tényeknek az a moszkvai rádió által terjesztett és a Reuter iroda által átvett

hír, hogy a bolsevisták Leningrád előtt elvágtak volna három fontos vasútvonalat.

Ankarából jelentik: (NTI.) Azoknak az utasoknak elbeszélései szerint, akik az utóbbi időben lépték át a szovjet-török határt, kitűnik, hogy Kujbisevben a helyzet tarthatatlan. A városban kiütéses tifusz járvány tört ki. Leküzdését megakadályozza az orvoshiány és a gyógyszerhiány.

Kedvezőbbek, mint valaha, az ideai döntő harcok kilátásai

Berlinből jelentik: (NTI.) Berlini szakértői körök szerint az ez évi döntő harcok kilátásai kedvezőbbek, mint valaha. Ez a felfogás három jelenségre támaszkodik.

Először is rámutatnak arra, hogy a háromhatalmi szerződés államainak tengerészeti erői egyre erősebben megnyilvánuló sikereikkel lehetetlené tették az ellenséges arcvonal rendszer ellátását és mélyreható zavarokat okoztak. Másodszor arra támaszkodik ez a felfogás, hogy a japán hadműve-

letek tökéletes tervszerűséggel folynak a Perzsa-öböl és a Vörös-tenger irányában. Harmadsorban alá támasztja ezt a nézetet a német és szövetséges csapatoknak a kelet-európai harctéren egyre jobban megnyilvánuló sikerei.

A keleti arcvonalon az olvadás időszakára átmeneti állapotot teremtett. A hőmérséklet hétfőn az arcvonal sok részén elérte a 15 fok celzius átlagot. Ez azt jelenti, hogy a hatalmas hótömegek hirtelen olvadása következtet-

Laval Párisba érkezett

Roosevelt már megtette az intézkedéseket a francia gyarmatbirtokok megszállására

Párizsból jelentik: (OFI.) Laval kedden Párisba érkezett. A délután folyamán több megbeszélést folytatott. (MTI.)

Vichyből jelentik: (OFI.) Az új francia kormány megkezdte munkáját. A minisztertanács megvizsgálta a legsürgősebb teendőket. A legtöbb miniszter és államtitkár már átvette a rábízott ügyek vezetését. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Berlinben egyelőre semmit sem kívánnak hozzátenni Laval hétfői kijelentéséhez. A Wilhelmstrasse tájékoztatója azonban hamarosan állást foglal. — (MTI.)

Washingtonból jelentik: (OFI.) A Fehér Ház egyik sajtótájékoztatója állítólag kijelentette, hogy Roosevelt már

megtette az intézkedéseket a nyugati féltekén lévő francia birtokok megszállására arra az este, ha az új francia kormány együttműködési politikát folytatna Németországgal.

Vichyből jelentik: (NTI.) A *Temps* Laval kormánynyilatkozatával kapcsolatban utal a német-francia kapcsolatokra. E kapcsolatok tekintetében Laval megegyezésre törekszik. A *Republicain* című lap szerint Laval erőiesen szembeszáll azokkal a sötét külföldi erőkkel, amelyek igyekeznek aláásni szándékainak megvalósítását.

Rómából jelentik: (MTI.) Mértékadó olasz körökben kijelentették, hogy Olaszország a francia helyzet alakulásával kapcsolatban továbbra is tartozkodik minden állásfoglalástól.

Török-német együttműködésre készíti elő a lakosságot a török sajtó

Rómából jelentik: (MTI.) Ankarai jelentés szerint a Cumhuryet című török lap Bulgáriával foglalkozva megállapítja, hogy Törökország és Bulgária között semmiféle megoldatlan kérdés nincsen. Bulgáriának semmi oka arra, hogy Törökország részéről ellenséges lépéstől tartson. A török

sajtó igyekszik a török közvéleményt a tengelyhatalmakkal való szorosabb együttműködés irányában hangolni.

Ankarából jelentik: (NTI.) *Lewkai* moszkvai jogász Ankarába érkezett, hogy átvegye a merényletperben szereplő szovjetorosz állampolgárok védelmét. (MTI.)

Szörmék, bundák, megóvását

biztosítással garancia mellett vállalom.

Telefon (18-90) hívásra érte küldök.

Tavasza szörmét csak

HALÁSZ IMRE

szücsüzletében vásárolion

Kazinczy Ferenc-u. 4. (Szinház mellett.) Tel. 18-90.

Ezüst és kék rókák, nerczek, kepek stb.

Eladás nagyban és kicsinyben.

„Apa, a közéleti férfit”

— Történelmi korrajz századunk legismertebb férfitipusáról

A sógorom vezetőember a NAC-ban s azok közé a ritka és tiszteletreméltó emberpéldányok közé tartozik, akik a lelkiüket odaadnák a közösségért, amelyek irányítása a kezükben van. Minden szabad ideje és minden szabad gondolata a NAC-é. Szervez, ügykezel, reprezentál, mérközéseket készít elő, vendégcsapatokat fogad, meccseken szurkol, ülésekre és gyűlésekre jár, banketteken vesz részt, közben vitézül csatázik otthon a családdal, amely teljes méltánylással van ugyan a buzgalom iránt, de olykor kissé megsokallja a dolgot, több részt követel magának a családfő idejéről s fellázad a közéleti tevékenység ellen.

— Mégis csak hallatlan. — duzzog ilyenkor a feleség. — egy héten nyolc estét nem töltöd velünk. Egyik nap gyűlés, a másik nap ülés, aztán tanácskozás, majd értekezlet, a következő nap választmány, utána bizottság, aztán határozathozatal, vagy ismerkedési est, szűkhörű vacsora, bankett, fogadtatás... ez folyton így megy.

— Igen. — szepeg a nagy leány. — ahelyett, hogy néha minket vinnél el a klubba, vagy a színházba, vagy akár sétálni kicsit...

De a sógor kedvesen mosolyog, apró ajándékokkal igyekszik kárpótolni a családot, ezer szívéllyel szereli le a zsörtölődéseket, de a közéleti kötelességteljesítés mezejéről nem távozik.

A múlt este kilenc óra tájban a Pémer téren találkoztam a sógorasszonnyal és bájos kishúgammal. Kellemes tavaszi este volt, nyüzsgött a tér a sokadalomtól, mintha egyszerre hőrtönikből szabadultak volna ki az emberek a hosszú, kíméletlen tél után.

— Nem bírtunk otthon maradni, — mondták. — Leküzdhetetlen mehetünkünk támadt...

— Tavaszi nyugtalanság, — jegyezt meg rosszmájúan.

— Nem, — sópáncodott a sógorasszony. — csak az uram megint az egyetemes van, megint valami gyűlés vagy bankett miatt... Milyen jó, hogy találkoztunk veled, ugye elkísérsz bennünket, mert mi most elhatároztuk, hogy ha török, ha szakad, megkeressük és legalább egy félórát vagy tíz percet eltöltünk ott, ahol ő tevékenykedik... Ennyi jogunk csak van nekünk, asszonyoknak is...

— Ellenőrző körút? — kérdeztem.

— A világért sem, — mentegetőzött a leányka. — de egyszer már én is szeretném látni apát, mint közéleti férfit.

Gondoltam: itt most percekben belül kitör a botrány. S minthogy sohasem voltam semmi jónak elrontója, készséggel vállalkoztam a kiséző szerepére. Először utunk a NAC egyesületi helyiségébe vezetett. Belépünk az ülésterem üres és sötét. Egy lélek sincs sehol.

— Hát ha még sem az egyesületben ment? — gonoszkodtam ismét.

De még a portás is tiltakozott a gyűlés ellen. Amit az úr mezmond — s itt megnevezte sógoromat, — az úgy is van. Olyan rendes ember nincs kettő se még a világon... Hanem a helyzet az, hogy nem gyűlés, hanem bankett van ma este.

Annál jobb. Megkeressük a bankettet is. De vajon hol tartják? Benézünk az EMKÉ-be, de ott nem volt egy jó nácista se. Egy pincér azonban fel tudott világosítani minket, hogy a Balaskó-vendéglőben van a bankett. Gyűlünk hát oda.

Aggódni kezdtem: mi fog most történni?

— S ha hazaküld benneteket? ... Mert az ilyen banketteken, tudtommal, hölgyek nincsenek.

De a hölgyek eltökélten léptek be a vendéglőbe. Palotaforradalmi kedélyük vagy a tavasz adott ekkora erőt nekik? Nem tudom. Az első nagyteremben hiába kerestük a diszvacsora asztalát.

Hol van a NAC?

Külön teremben.

A vendéglős előzőkenyven vezetett minket oda s a következő pillanatban feltárult a külön terem ajtaja és sűrű füstfelhőbe burkoltan előttünk zajongott a bankettező társaság. Már emelkedett volt a hangulat, borospalackok sorakoz-

tak a nagy asztalon s a csatárok, haljok és hátvédék remek összejátékkal koccintottak éppen.

Sógorom rögtön a hölgyeknél termelt és jó arcot vágott a gonosz játékhoz. — Amint látjátok, hölgyek nincsenek... De azért egy negyedórás kára szívesen látunk benneteket.

A fiatal labdarúgók pillanatok alatt átlátták a helyzetet és háromszoros hujhaj-hajrá üdvrivalgás között vonultunk be a terembe.

...Hogy aztán otthon, a sógorom kedves családi körében mi történt másnap, azt én nem tudom. De sejtem, hogy a sógor hőcsen napirendre tért a családi lázadás fölött, a hölgyek pedig megnyugodtak, hogy a családfőt jó helyre szőlítja nácista buzgalma s bizonyára megerősödött bennük a belátás, hogy szükség van olyan közéleti férfiakra, akik szent odaadással áldoznak munkát és időt a közösség érdekében, mert ha ezek nem lennének, — egyszerűen megállana az élet. (j. b.)

„A magyar ifjuság lelkesedik a repülésért”

Vitéz Horthy István kormányzóhelyettes nyilatkozata a Popolo di Roma különtudósítójának

Rómából jelentik (MTL) A Popolo di Roma különtudósítója beszélgetést folytatott vitéz Horthy István kormányzóhelyettesel. A különtudósító megállapítja, hogy a legszigorubb bírálók véleménye szerint is a kormányzóhelyettes Magyarország egyik legkitünőbb pilótája. A kormányzóhelyettes szilárd meggyőződése, hogy a légierő döntő tényezője a korszerű háború megnyerésének.

— Hosszú repülőutaim és tanulmányaim alatt — mondotta a kormányzóhelyettes, — meggyőződhettem arról, hogy a repülésnek milyen döntő jelentősége van a korszerű háborúban. Korszerű hadviselés nem képzelhető el a légi haderő segítségével nélkül, sem a támadásban, sem a védekezésben. Szövetségeink nagy sikerei és Franciaország meglepően gyors összeomlása a légihaderők közötti nagy különbséggel magyarázhatók elsősorban. A légifegyvernem fejlesztése pénzügyi kérdésekkel függ össze, de a magyar kormány minden áldozatot kész meghozni, hogy a legjobb eredményeket érje el ezen a téren. Elsőrangú embereink vannak a repülőszolgálatra és Magyarországon nincs

szükség arra, hogy sok propagandát fejtessenek ki annak érdekében, hogy az ifjuságot a repülőpályára készítsék. A magyar ifjuság lelkesedik a repülésért.

Arra a kérdésre, hogy milyen repülőgémet szeret legjobban a kormányzóhelyettes, így válaszolt:

— A vadászrepülést. Én magam is olasz repülőgépen repülök és el vagyok ragadtatva az olasz vadászrepülőktől. A magyar repülők csaknem valamennyi legújabb típusu olasz repülőgéppel rendelkeznek. Nemesak az olasz repülőgépek — hanem magukra az olasz repülőkre is bámulattal tekintek. Az olasz pilóták ma valamennyi arcvonalon nagy-szerű teljesítményeket hajtanak végre.

A tudósító végül azt írja, hogy a magyar repülés Horthy Istvánban megtalálta a maga igazán lelkes vezérét, nem hiába hívják országserzte az ország első repülőjének. A magyar repülés a kormányzó legfelsőbb irányítása mellett végre ki fog épülni. És minthogy nagy-szerű fiatalemberekkel rendelkezik, ez a legfiatalabb fegyvernem rövidesen a legnagyobb sikerrel győzelmet aratja majd a közös ellenség felett.

Kiss Ferenc lemondott a Színművészeti és Film-művészeti Kamara elnökségéről

Dr Cziffra András közalapítványi királyi ügyészt bízták meg a Kamara ideiglenes vezetésével

Budapestről jelentik: Az 1940. évi XIX. törvénycikk a Színművészeti és Film-művészeti Kamara megszüntetését és új Színházi Kamara és Filmkamara felállítását rendelte el. Kiss Ferenc, a kamara elnöke erre az átalakulásra való tekintettel hónapokkal ezelőtt felmentését kérte a kultuszminisztertől.

Miután az átszervezési munkálatok most már oly mértékben előrehaladtak, hogy az új kamarák felállítására

a legközelebbi jövőben sor kerül, Kiss Ferenc a mai napon megismételte a felmentés iránti kérelmét. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter a Színművészeti és Film-művészeti Kamara vezetése körül három éven át kifejtett értékes működéséért Kiss Ferencnek legmélegebb elismerését és köszönetét fejezve ki, a lemondást tudomásul vette. A miniszter egyben dr Cziffra András közalapítványi királyi ügyészt a kamara elnöki teendőinek ideiglenes végzésére és a

Színházi Kamara és Filmkamara felállításának előkészítésére folyó évi május hó 1-től kezdődőleg miniszteri biztossá kinevezte.

Zöldkeresztes tanfolyam volt Micskén

Micske. Saját tud. A felszabadulás óta nemcsak városokban indult meg a szociális és népvéltő élet, hanem vidéken is. Ennek egyik bizonyossága Micske község, amely alighogy sok szénvédés után szabaddá lett, az időjárás ujjabb megpróbáltatás elé állította. A legnagyobb részét szőlő- és gyümölcs-termesztéssel foglalkozó nép (fekvése is erre utalja) két év alatt nagyon lezegenyedett. Itt tűnik ki legjobban a magyar keresztény gondolat, hogy áldozatok árán is odaáll a sanyargatottak mellé és tanítja, vigasztalja, átmenti a lelkeket a nehéz időkben. Már a népművelődési előadások is igen jó hatással voltak a községre.

Most egyhónapon zöldkeresztes népművelődési tanfolyamon vettek részt a micskei leányok. Eleinte kissé idegenkedve fogadták. Később már észrevették fontosságát és ma már boldogan mutatják fel kezükben a bizonyítványt, amelyet kaptak. Megtanultak kevésből takarékosan és változatosan főzni. Megtanulták, mire van szüksége az emberi szervezetnek, amiről eddig bizony édes-keveset tudtak. Valóságos művészi kiállításban mutatták meg vasárnap este 6 órakor a kitünően sikerült elméleti vizsga után tanulmányaik gyümölcseit. A közös ebédet, amelyet Szöllősy István főjegyző nyitott meg, résztvett Micske színe-java. Baranyay István mb. esperes-plébános köszönetét fejezte ki elsősorban dr Kovács Sándor körorvosnak agilitásáért, hogy létrehozta és megértette a leányok számára munkájuk fontosságát, helyet adott saját lakásában a tanfolyam levezetéséhez. Köszönte Krecs-máry Rózsi-ka tanfolyami előadónak fáradhatatlan kitartását. Kérte a tanfolyam hallgatóit, hogy minél szélesebb körben terjesszék az elsajátított indást. A hallgatók nevében Dankó Piroska óvónő mondott megható búcsúbeszédet az előadó vezetőknek.

Általános vélemény szerint még egy tanfolyam igen hasznos és szükséges volna.

Ki a stróman?

Budapestről jelentik: A gazdasági életben szükségszerűen bekövetkezett órszgváltásból kifolyólag többször felmerült a „strohmann” jelleg fogalma. Minthogy a kereskedelmi és ipari élet új egyensúlyát szabályozni hivatott törvények és zsidóbujtatószos szabatos meghatározását mindaddig nem fogalmazták meg. A budapesti kereskedelmi és iparkamara zsüri biztossága szükségesnek látta, hogy ebben a kérdésben minden félremagyarázást tisztázó álláspontra helyezkedjék. A biztosság kimondotta, hogy a „strohmann”-fogalmának meghatározásául a következő nézetet vallja: „Álvállalkozó”, azaz „strohmann” mindenki, aki másnak vállalkozói tevékenységét saját személyével leplezi. Ennek megfelelően üzleti tisztességbe ütközik az álvállalkozó magatartása abban az esetben, ha másnak erkölcsi, vagy törvényes rend által tiltott vállalkozói tevékenységét saját személyével, illetve üzleti magatartásával kendőzi”.

Arany János íróasztala mellett színházi rendezőnek készül Debreczeni László nyolcadikos diák

A nagy költő ifjúkori lényképére Széll Kálmán volt miniszterelnök írta rá az íróasztal nevezetességét

Nagyvárad, április hó.
Mi Arany János városába — Nagyváradra — vetődik, aligha mulasztja el megnézni a Csonkatorony múzeumot. Ebben a kívülről sem mindennapi épületben gyűjtötték össze ugyanis azokat a tárgyakat és emlékeket, amelyek a halhatatlan magyar költő, Arany János nevéhez és munkáihoz fűződnek. A gazdag és változatos gyűjteményből azonban kimaradt egy butordarab, pedig talán fontosabb és érdekesebb, mint a Csonkatorony múzeumnak egyik másik sokra becsült relikviája. Ez az Arany János relikvia — egy hatalmas íróasztal — Debreczeni Ferenc nagyvárad nyolcadikos gimnázista tulajdona.

Komótos darab jó kemény lából

Itt állok a szobájában és nézem a nevezetes butordarabot. Jó kemény fa. Komótosabb és masszívabb, mint a mai íróasztalok. Első polcán vaskos könyvek: Arany János különböző verseskötetei. Alattuk pár piros füzet: olcsó, népi kiadásban ez is Arany (Mi mást is olvasna a diák, mint Aranyt, ha Arany János asztalánál készíti az iskolai feladatait?) De nézzük csak mégis van itt egy-két más könyv. Ez: „Színészeti Lexikon.” Annak sarkán vízszintez az áll: „A győzelmes film...”

Kíváncsian kutatnék még, de bekukkant egy kisdíák. A konviktus folyosója benépesül és percenként keresik a „felügyelő urat.” Aztán végre rányit ő is. Meg sem lep, hogy ott talál. Mérték-tartó, csendes, nyugodt. Nem csoda. Néhány perc még a székelykör ülésén elnökölt. Válaszai is olyanok, mint ő maga.

Ahol „Toldi szerelmé”-nek XII. éneke született

— Az asztalom, — mondja — s azzal büszkén végigsimogatja a kopottas íróasztalt, mint huzár a lovát. — Jól hallotta, — kezdi aztán — Arany János ezen írta nem egy versét, bár az asztal — ezért nincs a Csonkatorony múzeumban! — a vejének, Széll Kálmánnak tulajdona volt. Tőle kapta a nagybátyám, Debreczeni Ferenc lelkész, akitől az édesapám, Debreczeni István lelkész örökölte. Széll Kálmántól a nagybátyám kapott még egy Arany János képet is. Ez Aranynek egyetlen fiatalkori képe, melyen néhány igazoló sor is áll. Azok szerint Arany János ezen az asztalon írta Toldi szerelmének XII. énekét és két verset leányához. Az elsőt, mikor beteg lett, a másikat a Juliska temetésén.

— Sajátságos — hangja hirtelen átvált s most először beszél kicsit túlzva és diákosan — talán épp e versek voltak a legnagyobb magyar költő leg-szomorúbb versei. Én legalább Aranyt tartom a legnagyobb magyar költőnek! Az Arany rajongás nálunk családi. Édesapám rendezte át legutóbb a Csonkatorony múzeumot s ott még ma is minden úgy áll, ahogyan ő elhelyezte. Irt is sokat Arany János életéről s műveiről, munkáját — mint forrásmunkát Szerb Antal is megemlíti... Édesapám egyébként most Temesvárt él. Perse ott is dolgozott az Arany János Társaságban,

mindaddig, míg lehetett... Én a múlt évben átjöttem Magyarországra. De szüleim ott maradtak Temesváron. Az asztalt csak nemrég küldték utánam. Egy ismerősünk hozta át az ő bútorával. A vámnál nem is sejtették, hogy a kopott íróasztal milyen emlék s mégkevésbé gondolták, hogy műzeális értékű. Boldoggá tesz, hogy már itt van. „Hozzám nőtt” — de különben is szükséges. Nem tudnám másutt tartani ezeket a holmikat...

Kiránt egy öblös fiókot s rámutat pár festett tarka papírosra, furcsa tömbre — s most kiderül, hogy mit jelent Arany mellett a filmes könyv s mit jelent a Színészeti Lexikon.

— Rendezéssel foglalkozom, — vallja be — és pár perc alatt összerak egy miniatűr színpalt.

— Aida nagy jelenete, — magyarázza

Be kell jelenteni az erőtakarmányt előállító üzemeket

Ellenőrzik a bejelentések hitelességét és a készletek mennyiségét

Nagyvárad thj. város polgármestere 3187—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. minisztérium 2.260—1942 M. E. számú rendelete értelmében bejelentési kötelezettség terheli azt az ipari üzemet (gyárat, malmot, hán-toló üzemet, olajütőmalmot, stb.) továbbá azt a mezőgazdasági mellék-ipari üzemet, amely a m. kir. minisztérium 2.260—1942. M. E. számú rendelet 1. paragrafusában felsorolt erőtakarmányokat előállítja.

Bejelentési kötelezettség terheli továbbá azt a kereskedőt, aki az 1. bekezdésben felsorolt erőtakarmányok raktározásával vagy forgalombahozatalával üzletszerűen foglalkozik.

Nem esnek bejelentési kötelezettség alá azok az erőtakarmánykészletek, amelyeket a vegyes és vámorlós-

— s várakozón hátralép. Majd látva, hogy sikere van, előkotorja a többi rajzokat és terveket.

— Ezek itt még nem kész dolgok. Egy sem olyan egészen, mint szeretném. Pedig kár szerénykednie, még a laikus is látja, tehetséges kísérletek.

— Szóval rendezőnek készül? Rendezett már valahol?

— Igen, de ez nem volt komoly, — feleli.

— Budapesten volt már?

— Óh csak egyszer, második koromban... Fővárosi színházban még sohasem voltam. A díszleteket „csak úgy” könyveimből terveztem.

— S a tervei?

— Elvégzem a Színészeti Főiskola rendezői szakát. Ha felvesznek... Ha sikerül...

Hogy ezután mi lesz, az még perse kétes. Nem kétséges azonban, hogy a „nagy diák” arcán ott ég a művészi ambíció. Alighanem Arany János asztala ihlette meg. Véletlen, hogy nem veset ír, hanem díszleteket tervez. S talán jobb és biztatóbb is ez. Arra vall, hogy tehetsége tudat alatt keletkezett s alakult ki — s ki tudja a „bűvös” asztal valamikor talán kettős érdekesség lesz...?

ják: a felhasznált mennyiséget azonban a raktárkönyvben fel kell tüntetni.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igénybeveszi a készleteket

A zár alá helyezett erőtakarmányokat a közellátásügyi miniszter rendelkezése alapján a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete hatóságilag megállapított áron, ilyennek hiányában piaci áron igénybe veszi. Az áru ellenértéke az áru átvételekor készpénzben kifizetettik.

A zár alá helyezett erőtakarmányokat csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

Szállítási igazolványt a Szövetkezet-től lehet beszerezni.

A szállítási igazolvány a kiállítás-tól számított 30 napig érvényes.

Közforgalmu vasuti és hajózási vállalat, valamint bármely más fuvarozási vállalat zár alá helyezett készleteket fuvarozás végett csak akkor fogadhat el, ha a feladó (szállítató) érvényes szállítási igazolványt mutat fel.

A tejtermelők, állattenyésztők, állathizlálók és állattartók erőtakarmány-szükségletüket az igénybevett készletekből a Szövetkezet útján szerezhetik be.

A fogyasztói szükségletek igénylése alkalmával az igénylőnek be kell jelentenie, hogy a rendelet hatálya alá tartozó erőtakarmányokból milyen készlete van és termelési szerződése alapján mikor, milyen készleteket fog kapni.

Az erőtakarmány további ipari feldolgozására, illetőleg az erőtakarmány vásárlására a m. kir. Közellátási Hivatal ad engedélyt.

Erőtakarmányt külföldről behozni, illetőleg külföldre kivinni kizárólag a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete jogosult.

Kihágást követ el és hat hónapig tartó elzárással büntetendő az, aki jelen rendeletet megszegi vagy kijárta.

Nagyvárad, 1942. április hó 14-én.

Dr. SOÓS ISTVÁN,
polgármester.

Jégeső volt Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. A tavasz közepebe nyúló télies időjárás után néhány napja megnyílt a levegő. Kedden délután azonban sötét felhők gyülekeztek Nagyvárad felett s úgy látszott, hogy veszedelems vihar készül kitörni. Fél három után néhány perccel valóban megeredt az eső és az esőszemek között lencseszem nagyságú sűrű jég is esett. A jégverés szerencsére pár perc alatt végetért s a félórai eső múltán kisütött az idén még a szokottnál is szeszélyesebb áprilisi nap...

Kimutatást kell vezetni a készletekről

A bejelentésre kötelezettek a bejelentés alá eső erőtakarmánykészleteikről kimutatást, illetőleg raktárkönyvet kötelesek vezetni. A készletkimutatást oly módon kell vezetni, hogy abból a készlet mennyisége mindenkor megállapítható legyen.

A közellátásügyi miniszter ellenőrzi, illetőleg ellenőrizteti, hogy a bejelentéseket a valóságnak megfelelően tették-e meg és hogy a bejelentett készletek tekintetében a fennálló rendelkezéseket megtartják-e.

A bejelentésre kötelezett az ellen-

őrző közegeknek a kívánt felvilágosításokat megadni, lezárt helyiségeit, raktárait felnyitni, könyveit felmutatni és általában lehetővé tenni kötelesek, hogy a megbízott a bejelentés helyességéről a helyszínen meggyőződhessek.

A bejelentés alá eső erőtakarmánykészleteket zár alá helyezettnek kell tekinteni: azokat felhasználni, feldolgozni, vagy azokkal egyébként rendelkezni csak a jelen rendelet korlátai között szabad.

A zár alá helyezett készleteket a bejelentésre kötelezett megőrizni és a romlástól megóvni köteles.

A mezőgazdasági mellék-ipari üzemmel rendelkező gazdaságok a saját termésből előállított erőtakarmányokból a gazdaság részére feltétlenül szükséges mennyiséget felhasználhat-

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 lebévre 15, egy órára 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkszámánknak
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Támogassuk a kapucinus templom megújítását!

A kapucinusok temploma Nagyvárad egyik legrégebbi épülete, 1727-től 1732-ig épült. 1836-ban porra égett. 1837-ben már újra épült. A szentéletű és boldog emlékü Lajcsák Ferenc nagyváradi megyés püspök építtette újra. A templomot az újrakiépítés óta nem igen javították, ezért kívül-belül olyan kopott, szegényes, hogy renoválásra szorul. A renoválási költségek előteremtéséhez a nagyváradi kapucinus atyák a nemeslelkű katolikus hávekhez fordulnak azzal az alázatos kérelemmel, hogy adományaikkal segítsék meg őket. Sokan talán azt mondják, hogy a mai háborús időben nem tanácsos ilyen akciókba kezdeni. Ez a kifogás azonban csak akkor helytálló, amikor bárókról, grillokról, bankettezésről és hasonlókról van szó. Isten házára mindig áldozni kell. Nehéz időben még inkább kell biztositatnunk Isten segítségét.

Nem sokat, csak filléreket kér mindenkitől a kapucinus rendház. De adjon mindenki. Pár fillért bizonyára nem fog megérezni még a legszegényebb sem.

TAVIRATVÁLTÁS A FÜHRER ÉS A KORMÁNYZÓ KÖZÖTT. Budapestről jelentik (MTI) Hitler születésnapja alkalmából Horthy Miklós kormányzó és Kállay Miklós miniszterelnök szereznek kivánataikat küldték a Führernek, aki táviratilag mondtott köszönetet.

PÉNTEKEN ÜLÉST TART A HONVÉDELMI BIZOTTSÁG. Budapestről jelentik (MTI): A 36 tagú honvédelmi bizottság pénteken délelőtt a képviselőház miniszterelnöki tanácstermében ülést tart.

Magyar távrepülési rekordot állított fel Nagy Hugó műegyetemi hallgató. A MOT jelenti: Nagy Hugó műegyetemi hallgató Héja M. 22 típusú nagyteljesítményű vitorlázógéppel a Hármashatárhegyről indulva, célrepülést végzett Szombathelyre. A célt elérte és ezzel 180 kilométert repülve, felállította a magyar távrepülési rekordot.

NAGY A MUNKÁSHIÁNY ANGLIÁBAN. Stockholmból jelentik (MTI): A Stefani jelenti: Az Aftonbladet londoni tudósítója jelenti: Az angol kormány elhatározta, hogy a munkáshiányra való tekintettel, megengedi a 16 éves fiúk alkalmazását a szénbányákban.

Eltemetett egy kisfiút az árvízről megrongált ház. Orosháza-ról jelentik (MTI) Békéssámon közszékhelyen az egyik árvízről megrongált ház összedült és egy 11 éves fiút maga alá temetett.

ELSÜLYEDT EGY SVÉD GÖZÖS. Stockholmból jelentik (MTI) A NTL jelenti: Az Arete nevű svéd gőzös hét-főn aknára futott és elsüllyedt. A gőzös öt matróza meghalt, öt megsebesült.

K O V A
R Á D I Ó

Rendelet a kocsikenőcs és rézgálic legmagasabb áráról. Budapestről jelentik: (MTI) A hivatalos lap legközelebbi száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a kocsikenőcs és a rézgálic legmagasabb eladási áráról.

MEGHALT WERTH SÁNDOR NÉMET ALTENGERNAGY. Hamburgból jelentik (MTI): A Német TI. jelenti: Werth Sándor altengernagy, a hamburgi zeákmanbírósirodalmi biztosa, kedden Hamburgban meghalt.

Magyarul tanulnak az olasz diákok. Milánóból jelentik: (MTI) A milánói fasiszta egyetemi csoport keretében magyar tanulmányi csoport alakult körülbelül száz hallgatóval, akik hetenként többször összeülnek és magyarul tanulnak.

LEZUHANT EGY ANGOL UTAS-SZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP. Madridból jelentik (MTI): A NTL jelenti: Huelva tartományban lezuhant egy angol utas-szállító repülőgép. A pilóta és a rádiótiszt meghalt, az utasok valószínűleg ejtőernyőkkel kiugráltak.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél
 részletre is. Javítások olcsón
 Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

Alakuló közgyűlést tartott a Nemzetközi Jogászkamara magyar csoportja. Budapestről jelentik: (MOT) A Nemzetközi Jogászkamara magyar csoportja április 21-én tartotta alakuló közgyűlését. A magyar csoport üdvözlő táviratot küldött Hitler vezér és kancellárhoz.

TEMETÉS. Özv. Herbst Lászlóné. Juliet Amália 80 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön 3 órakor lesz a Haller-kápolnában. — Özv. Darvassy Lajosné. Lantos Gizella temetése csütörtökön 4 órakor lesz a Haller-kápolnában. (Erdélyi „Concordia.”)

Frissen csapolt világos és barna sör állandóan
Kosztá nővéreknél
 Horthy Miklós-út 37. szám.

Népművelési előadás a Munkáshonban. Csütörtökön este fél 7 órai kezdettel ismeretterjesztő előadás lesz. Az előadás címe: Mit kell tudnunk a táviróról, telefonról és a rádióról. Előadja dr. Hetey Herman Ottó m. kir. postatitkár. A kísértő számokat — mely igen népszerűek — a Nemzeti Munkaközponthoz megrendelő csoportja adja elő. Beléptidij nincs.

RÓMÁBAN ÜLÉSEZIK A NEMZETKÖZI MŰVÉSZETI KÖZPONT. Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A nemzetközi művészeti központ tanácsa Rómában tartja ülését. Az ülésen Magyarország képviselője is részt vesz. A tanácskozás célja a nemzetközi művészeti központ munkatervének kidolgozása.

ADAGOLJÁK A DOHÁNYT SVÉDORSZÁGBAN. Stockholmból jelentik (MTI) A Stefani jelenti: Svédországban a dohányban mutatkozó hiány napról napra érezhetőbbé válik. Illetékes helyen azért szükségesnek tartották a dohányneműek adagolását. Minden dohányos napi hét cigarettát kap.

ÉJSZAKABA NYULÓ MINISZTER-TANÁCSOT TARTOTT A KORMÁNY. Budapestről jelentik: (MTI) A kormány tagjai kedden délután 6 órakor Kállay Miklós miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács folyóügyeket tárgyalt és az éjszakai órákban ért véget.

Korona Filmszínházban Budapesttel egyidejűleg
 Szerdától a magyar filmalkotás legnagyobb szenzációja

Dr. Kovács István

Magyar sors, magyar élet, magyar problémák. Páger legnagyobb és legjobb alakítása. Továbbá Simor Erzsébet, Rajnay, Vaszary, Fürthy, Mihályffy, Ladomerszky és a magyar filmgyártás új felfedezettje Tóth Júlia.
 Jegyelővét d. e. 11—1/2 1-ig. Számozott helyek. Előadások 5, 1/48, 1/410 órákor

NAGYVÁRADI IPAROSOK TEMETKEZÉSI EGYESÜLETE értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Nagy Lajos, Kovács Józsefné és özv. Seress Andrásné, a „B” csoportból özv. Varga Pálné, Kelemen András és Hant Gyuláné tagok meghaltak. Ezért az esedékessé vált 40, illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába, vagy a pénzbezedőnknek.

Merényletet követtek el Párizsban az antibolsevista légió egyik altisztje ellen. Párizsi jelentés szerint a keddre virradó éjszaka revolveres merényletet követtek el a bolsevizmus ellen küzdő légió egyik altisztje ellen. Az altiszt súlyos sérülésébe belehalt. A német katonai hatóságok büntető intézkedésként elrendelték, hogy április 21-én délután 2 órától 24-én délután 5 óráig Párizs egész területén a színházak és más szórakozóhelyek zárva maradjanak.

NÉMET-MAGYAR MŰVÉSZCSERE keretében a városi Népművelési Bizottság f. évi április hó 24-én, péntek este fél 9 órai kezdettel a ref. kulturház előadótermében hangversenyt rendez Gréte Lorweg zongoraművésznő és Franz Schmidtner hegedűművész vendég szereplésével. A zeneművészet legmagasabb színvonalán álló művészek Bach, Beethoven, Schumann, Liszt és Dohnányi műveket adnak elő. Jegyek 1 pengő 50 filléres és 1 pengő árban a népművelési titkári hivatalban (Szilágyi Dezső utca 25 sz. a.) válthatók.

Enyhítették a vasúti forgalmi korlátozást Franciaországban. Vichyből jelentik: (MTI) A villamos erőforrások fokozottabb kihasználása és a fűtőanyagellátásban mutatkozó javulás lehetővé tette téli vasúti forgalmi korlátozások enyhítését. A novemberben beszüntetett vonatjáratok egy részét újra forgalomba helyezték.

Ipartestületi hírek

Felhívás a szabadulásért folyamodó tanoncokhoz! Az Ipartestület elnöksége ezúton hozza tudomására azon tanoncoknak, kiknek tanoncideje lejárt, azt az Ipartestületnél bejelentették és a munkakönyvüket, illetve segédlevélért járó díjakat befizették, hogy a vasárnap, 26-án tartandó segédlevélátvitelen, amely d. e. 10 órákor az iparoskör nagytermében lesz megtartva, pontosan és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Külön értesítést az Ipartestület Elnöksége nem küld ki.

Az Ipartestület Elnöksége felhívja továbbá azon munkásokat, akik román munkakönyvük becserelését f. évi február 25-ig kérték és annak díját befizették, hogy a magyar könyvek átvétele végett jelentkezzenek az Ipartestület hivatalában április 27-től kezdődően, mindenkor délután 3—6 óráig. Az Ipartestület Elnöksége.

Kellemesen szórakozni cigányzene mellett a

Kosztá nővéreknél
 Horthy Miklós-út 37. szám.

Wenckheim Dénes grófot velutaviszszalás gyanújával előzetes letartóztatásba helyezték. Budapestről jelentik: Az Uj Nemzedék írja: Április első napjaiban az egyik repülőterén a repülőgépek indulása előtt detektívek igazoltatták Wenckheim Dénes grófot, majd felszólították, hogy jelentkezzen a budapesti ügyészség valuta-osztályán. Kihallgatása után fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntetésének gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyezték. A nyomozás tovább folyik.

Korlátozzák Angliában a szén-, koks-, gáz- és villanyfogyasztást. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelent, az angol kereskedelmiügyi miniszter kijelentette, hogy korlátozzák a szén-, koks-, gáz- és villanyfogyasztást. Hangoztatta, hogy ezek a rendszabályok ezért szükségesek, hogy csökkentsék a szénfogyasztást.

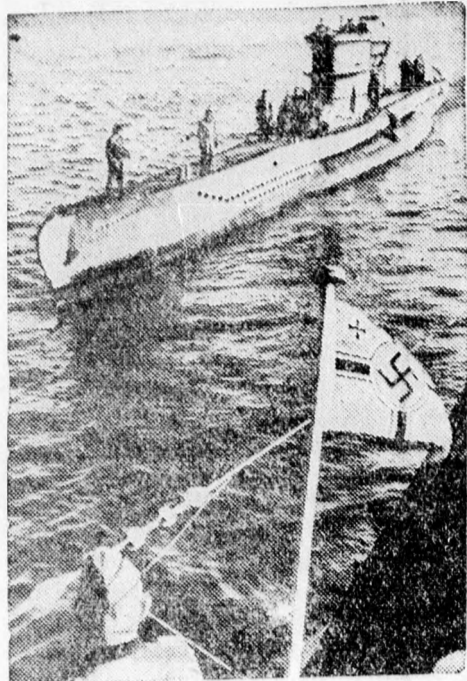
Ráttolja a keresztyény ipart!

SPORT

Csak az NB I. és II. osztályu mérkőzésekre adnak vasuti kedvezményt

(MTI) Az MLSz kedden a vasúti kedvezmények ideiglenes megvonásával kapcsolatban az NB egyesületek képviselőinek részvételével értekezletet tartott. Az értekezleten többen felszólaltak és ismertették az egyesületek álláspontját. A felszólalások elhangzása után a szövetség a következő határozatot hozta: Április 26-án, vasárnap az NB I és NB II egyesületek

lejátsszák mérkőzéseiket, mert erre az alkalomra a vasúti kedvezményeket biztosították. Az NB III és a kerületi bajnoki mérkőzéseket, a budapesti kerületeket kivéve, most vasárnapra a szövetség felfüggeszti. Amennyiben most vasárnap a MOVE kerület is meg kívánja tartani mérkőzéseit, annak nincs semmi akadálya.

Győztesen tér haza a német tenger-alattjáró az amerikai partokról

Uj távolsági rekordot repült vitorlázó gépevel egy egyetemi hallgató

(MOT jelenti.) Nagy Hugó műegyetemi hallgató Héja M. 22. típusu nagyteljesítményű vitorlázógéppel a Hármashatárhegyről indulva célrepülést végzett Szombathelyre. A célt elérte és ezzel 180 kilométert repülve felállította a magyar távrepülési rekordot.

Nagyvárad thj. város polgármesterétől Ad. 11.096—1942. szám.

Kivonatos versenytárgyalási hirdetés

Nagyvárad thj. város közönsége a m. kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter Ur 14.298—1942. XII. a. számú rendeletének birtokában nyilvános árlejtést hirdet a hegyközpályi th. bekötő közút 0+780—3+776 km. szelvények közé eső szakaszának építési munkáira.

A közalapos macadam út építési költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Ajánlat csak a város által kiadott úrlapon tehető.

A munkára vonatkozó úrlapok 3.—pengő előzetes befizetése mellett a városi mérnöki hivatal útépítő osztályában beszerezhetők s ugyanott d. e. 11—14 hivatalos órák között a szabványos és teljes szövegű versenytárgyalási hirdetmény és a mellékletek megtekinthetők.

A szabályszerű aláírással ellátott és sértetlen borítékba helyezett és lepecsételt ajánlatok:

„Ajánlat a hegyközpályi th. út 0+780—3+776 km. szelvények közé eső szakaszának építési munkáira” felirattal ellátva 1942. évi május hó 11-én d. e. 10 óráig adandók be Nagyvárad közigazgatási iktató hivatalába.

Az ajánlatok nyilvános felbontása ugyanazonnap d. e. 11 órakor lesz a városháza kistanácstermében.

Ajánlat tehető az összes munkákra együttesen vagy külön-külön.

Bánatpénzül az ajánlat szerinti értéknek 20%-át kell az ajánlat benyújtásának időpontjáig letenni.

Nagyvárad, 1942. április hó 17-én.

Dr. Gyapay László h. polgármester.

Férfiruhákat használhatok, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1 (udvarban). Hívásra házhöz jövök

Erőnléti edzést tartott tegnap a zöld-fehér csapat

Bizakodással készülődik a NAC Ujpestre

(Saját tud.) A NAC házatáján a hangulatot még a vasárnap szep győzelem uralja s így igen bizakodó és sok biztosságot adó légkörben folyik a készülődés az Ujpest ellen. Ha ezen a mérkőzésen is sikerül kiharcolni a győzelmet — mint mondogatják nem lehetetlen, hogy az előkelő harmadik helyre küzd fel a csapat magát, hiszen akkor a további győzelmek sem lehetnek már kétségesek. Voltak egy-néhányan, akik a vasárnap mérkőzését erőssége miatt bírálgták. Mint megállapítható egytől-egyig olyanok, akik bizony a labdarugáshoz vajmi keveset értenek s talán inkább csak azért beszélnek, hogy ők is hallassák hangjukat. Mondhatjuk ma már, hogy a közönség nem szereti a puha tologatást, a „kisasszony-futball”. (Ezt a jelzőt lassan már a női kézilabdások is kikérik maguknak.) Szereti azonban a férfias küzdelmet, a bátor, testtel való játékot. Játékot is akar látni és küzdelmet is. Mert ne feledkezzünk meg arról, hogy a labdarugás küzdősport és ezért honvédelmi sport. Nem akarunk most sokat erről írni, nem akarjuk most azt fejtegetni, hogy az egyenlő ellenfelek találkozója mindig is inkább küzdelmet hozott, mint látványos játékot s hogy igazán „szépen”, mutatósan játszani csak gyenge ellenfelekkel szoktak az egykori és mindenkor nagy csapatok — most csak örömmel megállapítjuk, hogy a magyar labdarugásban is örvendete-

sen több a küzdelem, mint régebben volt.

Tegnap egyébként erőnléti edzést tartott a zöldfehér csapat. Erről hiányzott még Bodola, akit vasárnap huzodása pár napig pihenőre kényszerít. A népszerű „Dudust” megröngenezték, komolyabb bajról azonban szó sincs. Tóth III., Solymosi és Deményi is szabadnapot kapott a keddi edzésről. Ma délután négy órakor a NAC-pályán nagy kétkapus edzést tartanak a fiúk s ezen hasznosítani akarják a tegnapi jó mozgásukat.

Megtörtént a vasárnap mérkőzés bíróküldése. Eszerint Kóhalmi vezeti az Ujpest—NAC mérkőzést. A nagy-szerű játékvezető partjelzői: Endrődi és Várszegi.

Az NB I állása

1. WMFC	23	15	6	2	62:35	36
2. Szolnok	23	15	4	4	71:34	34
3. Ujpest	23	12	7	4	69:35	31
4. Gamma	23	13	2	8	59:43	28
5. Ferencv.	23	12	3	8	97:50	27
6. Nagyvárad	23	10	7	6	66:39	27
7. Szeged	23	9	9	5	67:40	27
8. Kispest	23	11	3	9	55:63	25
9. Elektromos	23	9	5	9	49:45	23
10. DIMÁVAG	23	6	9	8	49:51	21
11. SalBTC	23	7	7	9	50:61	21
12. Újvidék	23	7	3	13	38:78	17
13. Lampart	23	7	2	14	37:67	16
14. Kolozsvár	23	6	3	14	40:67	15
15. MÁVAG	23	3	5	15	28:71	11
16. SzVSE	23	3	3	17	32:90	9

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— A Boronkay lányok bemutatója ma este Jurik Ica-val. Ma, szerdán este — premier bérlet keretében — mutatja be a színház az idény legnagyobb színpadi sikerét a Boronkay lányok című operett-ujdonasgot, mely a budapesti Új Magyar Színházban több mint 200 előadáson keresztül telt nézőterek mellett aratta sikereit. A Boronkay lányok (La Conga) Delly Ferenc rendezésében, pazar kiállításban, gyönyörű tolettékkel kerül színre a szerda esti bemutatóra. A teljesen új, eredeti díszleteket Útó Endre tervezte és

festette. Főszereplők: Jurik Ica, Moóry Lucy, Koltay Aranka, Bartók Julia, Sármágy Miklós, Solymossy Imre, Kozma Andor, Márky Géza, Ross József és Berengh Béla. — A Boronkay lányok (La Conga) csütörtökön este tisztviselő bérletben, pénteken este, szombaton este, vasárnap délután 4 órakor és vasárnap este rendes helyárrakkal kerül színre. Jegyek elővételben már kaphatók.

— **Alvinci huszárok** című nagyoperett hétfőn este a népművelési előadások sorozatában kerül színre.

— **Viki** című cigányzenés vígjáték

kedden este filléres helyárrakkal Jurik Julcsi felléptével kerül színre filléres helyárrakkal. Legdrágább jegy 120 fillér.

— Szerdán, csütörtökön és pénteken este Tompa Béla a nagyváradi közönség kedvence vendégszerepel a színházban, a Mágnes Miska és Charlie néjje című darabban.

Kedden este: **Viki**, filléres helyárrakkal.

HETI MŰSORA:

Szerdán este: **Boronkay lányok**, premier bérlet, szelvények érvényesek.

Csütörtökön este: **Boronkay lányok**, tisztviselő bérlet.

Pénteken este: **Boronkay lányok**, szelvények érvényesek.

Szombaton este: **Boronkay lányok**, szelvények érvényesek.

Vasárnap délután 4 órakor: **Boronkay lányok**.

Vasárnap este: **Boronkay lányok**.

Hétfőn este: **Alvinci huszárok**, Népműv. előadás.

APRÓHIRDETESEK

Lakás

2 szobás, komfortos lakás, kerések. Címet a kiadóba kérek.

Adás-vétel

Egy betonozott utcai üzleti, vagy udvari helyiséget bérletben és egy futó vagy könnyebb táblakocsit megvételre kerések „Vendéglős” jellegre a kiadóba. 314

Eladó 40 prima angol süldő darabonként 50 kg. súlyban. Kolener Adámmal. Ermihályfalván. 313

Hordók, kádak, dézsák készen és javítani vállalom. Kiss, kádár, Szent István tér 15. 315

1940 □ szőlő, gyümölcsösessel, kedvező áron eladó. Érdeklődni délután 2—3 óra között Széchenyi-tér 16. ajtó 6. 316

Hentes. és mészáros üzleti berendezés portállal együtt eladó. Biharkeresztes. Hangya vendéglő. 308

Balkaros cipészgépet megvételre kerések. Címet a kiadóba kérek. 318

Kijátszott jó hangú cimbalom eladó. Érdeklődők címüket adják le a kiadóba.

Jóhangú feles vagy hárommegyes hegedűt megvételre kerések. Címet a kiadóba kérek.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Különféle

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Allást nyec

Jegyzői irodai teendőkhöz önállóan dolgozó, megbízható 40 éves öskeresztény állást keres. Ajánlatokat fizetés megjelölésével „Nyugdíjas” jellegre a kiadóba kér. 317

KIADÓTULA JONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád. Célköz kiadó: Dr. Scheffler Ferenc, a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.